

Rovnaká mzda za rovnakú prácu

[Pravda; 259/2021; 10/11/2021; s.: 21; Marián Magdoško ; Zaradenie: Názory]

Zeny v EÚ zarábajú menej ako muži. Priemerne o viac ako 14 percent. Na Slovensku je rozdiel v platoch medzi mužmi a ženami ešte vyšší. To všetko sú nepopierateľné fakty. Rovnako ako tie, že priepastné rozdiely sú aj v mzdách celkovo, a to medzi jednotlivými krajinami EÚ. Pred viac ako piatimi rokmi KOZ SR začala kampaň "Európska Práca - Európska Pláca", ktorou sme prezentovali konvergenciu miezd medzi krajinami EÚ. Paradoxom na Slovensku je, že je ťažké presvedčiť aj verejnosť o niečom takom samozrejmom, ako je spravodlivé odmeňovanie. Každý zamestnanec chce mať aspoň takú mzdu ako jeho kolega vykonávajúci tú istú prácu. Je to niečo samozrejmé. Prečo by sme teda nemali bojovať za vyššie platy porovnateľné s tými v krajinách západnej Európy? Ak nám v rámci EÚ prekáža konzumovať druhotriedne potraviny, malo by nám konečne prekážať byť aj druhotriednou lacnou pracovnou silou s vysokou produktivitou práce.

Nulová valorizácia platov

Práve dnes je Európsky deň rovnakého odmeňovania, vyhlásený Európskou komisiou, keď ženy v EÚ symbolicky prestávajú dostávať výplatu za rovnakú prácu v porovnaní so svojimi mužskými kolegami. Na ktorý dátum v kalendári by pripadol deň, keď slovenskí zamestnanci prestávajú dostávať výplatu za rovnakú prácu v porovnaní so svojimi kolegami zo západnej Európy? Pred dvoma týždňami organizovala KOZ SR počas druhého kola kolektívneho vyjednávania kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre verejnú a štátnu službu na rok 2022 protestné zhromaždenie pred Úradom vlády SR práve na podporu našich vyjednávačov, aby sme dali vláde jasne najavo, čo si ojej návrhu nulovej valorizácie myslíme a že je pre nás neprijateľný. Nulové zvýšenie platov pre zamestnancov pracujúcich pre štát, dramatické znižovanie životnej úrovne pracujúcich občanov i ostatných skupín obyvateľstva vrátane slovenských dôchodcov, stúpajúca inflácia, následné zvyšovanie cien potravín, elektriny, bývania i základných služieb, a to všetko aj v kontexte viacerých zmien pracovnoprávnej legislatívy v neprospech zamestnancov a ich zástupcov, je realita týchto dní na Slovensku. No na európskej úrovni aj naša vláda podporí iniciatívy EÚ a zapojí sa do európskeho dňa rovnakého odmeňovania, aby, ako to bolo aj na Sociálnom samite v Porte, prezentovala, ako jej na pracujúcich záleží. Takže ako to naozaj je? Európsky deň rovnakého odmeňovania alebo aj rovnaká mzda za rovnakú prácu je symbolickým dňom na zvýšenie povedomia o tom, že pracovníčky v Európe stále zarábajú priemerne o 14,1 % menej ako muži. Tento deň označuje dátum, od ktorého ženy skutočne začnú pracovať zadarmo až do konca roka. Až 12 krajín vrátane Slovenska sa zapojilo do tohto symbolického dňa. Môžeme polemizovať o tom, prečo je to tak, že v týchto krajinách sa starajú aj o svojich zamestnancov vo verejnom a v štátnom sektore, pretože aj vďaka nim sa počas pandémie udržal chod štátu, a poďakovanie nie je len slovné a symbolické, ale títo zamestnanci hovidia aj na výplatnej páske. Minister financií nás vydiera, že ak presvedčíme jeho koalíčných partnerov, aby hlasovali za schválenie troch zákpnov týkajúcich sa dlhovej brzdy, daňového stropu a dôchodkovej reformy, tak je ochotný pustiť peniaze na valorizáciu platov. Zamestnanci však v žiadnom prípade nemôžu byť rukojemníkmi y nezhodách a nejednotnosti vládnej

koalície. Je neakceptovateľné, aby vláda presadzovala takmer trvalé zmrazenie miezd pre pracovníkov, ktorých sama zamestnáva.

Pravicová propaganda

Samozrejme, našim politikom robia komparz konzervatívni ekonómovia so svojimi vyhláseniami, že zvyšovanie si nielenže nemôžeme dovoliť, ale spôsobí aj kolaps štátu. Chcel by som im teda pripomenúť, že aj tohtoročná Nobelova cena za ekonomiu vyvracia desaťročia starý mýtus, že zvýšenie minimálnej mzdy má za následok rušenie pracovných miest. Táto cena je vážnym odsúdením mnohých ekonómov, keďže trvalo zhruba tridsať rokov, kým fakty prevážili nad škodlivou a nepodloženou myšlienkou. V čase, keď potrebujeme vedecký výskum, založený na faktoch, na boj proti celosvetovej pandémie, ekonomia musí byť tiež založená na faktickej analýze a nie na neinformovanej, ideologickej špekulácii, prezlečenej za legitímne politické rady. Uvedomujú si naši vládni predstavitelia, že mnoho zamestnancov verejnej sféry podľa tabuľkového vyjadrenia zarába menej, ako je či bude aktuálna výška minimálnej mzdy v budúcom roku? Bez zvýšenia plátov v štátnom a vo verejnom sektore sa najnižšie platové triedy opäť prepadnú pod minimálnu mzdu. Preto aj v súvislosti s dnešným Európskym dňom rovnakého odmeňovania žien a mužov treba zdôrazniť, že rovnakú mzdu nemožno dosiahnuť, pokiaľ sa nezvýšia minimálne mzdy a neprehodnotí sa aj hodnota práce vykonávanej ženami. A tento deň si nestačí pripomenúť len facebookovým postom, ako to určite urobia jednotliví ministri tejto vlády.

Marián Magdoško

prezident KOZ SR